Európsky parlament
2024 – 2029

Výbor pre rybárstvo

2024/0159(NLE)

14. 11. 2024

***

NÁVRH ODPORÚČANIA

k návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí v mene Európskej únie Protokolu, ktorým sa vykonáva Dohoda o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Guinejsko-bissauskou republikou (2024 – 2029)
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

Výbor pre rybárstvo

Spravodajca: Eric Sargiacomo

Označenie postupov

*	Konzultácia
***	Súhlas
***I	Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
***II	Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
***III	Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

OBSAH

strana

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU.....5

DÔVODOVÁ SPRÁVA.....6

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE.....9

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí v mene Európskej únie vykonávacieho protokolu (2024 – 2029) k Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Guinejsko-bissauskou republikou
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

(Súhlas)

Európsky parlament,

– so zreteľom na návrh rozhodnutia Rady (12475/2024),

– so zreteľom na Vykonávací protokol (2024 – 2029) k Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Guinejsko-bissauskou republikou (12189/2024),

– so zreteľom na žiadosť o udelenie súhlasu, ktorú Rada predložila v súlade s článkom 43 ods. 2, článkom 218 ods. 6 druhým pododsekom písm. a) bodom v) a článkom 218 ods. 7 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (C10-0108/2024),

– so zreteľom na svoje nelegislatívne uznesenie z ...[1] o návrhu rozhodnutia,

– so zreteľom na rozpočtové posúdenie Výborom pre rozpočet,

– so zreteľom na článok 107 ods. 1 a 4 a článok 117 ods. 7 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na stanovisko Výboru pre rozvoj,

– so zreteľom na odporúčanie Výboru pre rybárstvo (A10-0000/2024),

1. udeľuje súhlas s uzatvorením dohody;

2. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila túto pozíciu Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov a Guinejsko-bissauskej republiky.

[1] Prijaté texty, P10_TA(0000)0000.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Guinejsko-bissauská republika

Guinea-Bissau má 1,8 milióna obyvateľov, ktorí pochádzajú z 11 etnických skupín. Polovica obyvateľstva žije v mestských oblastiach. Očakáva sa, že tento údaj sa zvýši. Približne 60 % obyvateľstva má menej ako 25 rokov. Krajina má vysokú mieru pôrodnosti aj vysokú mieru dojčenskej úmrtnosti (54,8 úmrtí na tisíc pôrodov). Viac ako 40 % obyvateľstva je negramotných. Od podpísania predchádzajúceho protokolu krajina klesla o dve miesta a v indexe ľudského rozvoja Organizácie Spojených národov (UNDP, 2021) sa umiestnila na 179. mieste zo 193.

Domáce prírodné zdroje boli vždy pilierom hospodárstva Guiney-Bissau. Poľnohospodárstvo prispieva 56 % k národnému HDP a 90 % k vývozu a je založené na jednej plodine – kešu orechoch. Jednou z hlavných výziev, ktoré pred krajinou stoja, je diverzifikácia výroby.

Takmer tretina verejných príjmov pochádza od medzinárodných darcov, pričom tretina tejto sumy prišla z EÚ. Finančné prostriedky poskytované na základe dohody o partnerstve v sektore rybolovu (SFPA, v jej najnovšej verzii) medzi EÚ a Guineou-Bissau ako kompenzácia za prístup k zdrojom predstavujú významný príspevok k verejným financiám tejto krajiny.

Široký kontinentálny šelf Guiney-Bissau zásobovaný riekami a sezónne rozširovanie oceánskych prúdov pomáhajú zabezpečiť bohaté populácie pobrežných aj oceánskych druhov rýb. Hlavné populácie komerčnej hodnoty zahŕňajú druhy žijúce pri morskom dne, malé pelagické druhy, veľké migrujúce pelagické druhy, kôrovce (krevety vrátane hlbokomorských kreviet) a hlavonožce (kalmáre a chobotnice).

Maloobjemový tradičný rybolov vrátane rybolovu na živobytie zabezpečuje prežitie niekoľkých tisícov rybárov a ich rodín, z ktorých niektorí pochádzajú zo susedných krajín (počty sa líšia v závislosti od rôznych odhadov).

Obchodu s produktmi rybolovu s EÚ bráni neschopnosť krajiny dodržiavať hygienické normy EÚ, a to napriek jej maximálnej snahe. Očakáva sa, že k zmene tejto situácie by mohlo prispieť posilnenie kapacít Guiney-Bissau v tejto oblasti vďaka vytvoreniu a – po dlhom procese – akreditovaniu laboratória na kontrolu a analýzu kvality (v júli 2014 a pokračujúci vývoj).

Dohoda o rybolove medzi EÚ a Guineou-Bissau

Prvá dohoda o rybolove uzavretá medzi Guinejsko-bissauskou republikou a Európskym spoločenstvom pochádza z roku 1980. Odvtedy majú flotily členských štátov EHS/EÚ prístup k rybolovným možnostiam vo vodách Guiney-Bissau. V roku 2007 obe strany podpísali dohodu o partnerstve v sektore rybolovu. Odvtedy sa následné protokoly, ktorými sa vykonáva dohoda, automaticky obnovovali a/alebo prerokúvali. Na podnet EÚ bola dohoda pozastavená od apríla 2012 do októbra 2014 po vojenskom prevrate. Nedávno sa pri rokovaniach o protokole zdôraznila potreba preskúmania finančných príspevkov poskytovaných výmenou za rybolovné možnosti pre flotily EÚ podľa protokolu.

Súčasný Protokol, ktorým sa vykonáva Dohoda o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Guinejsko-bissauskou republikou (2024 – 2029), sa dočasne uplatňoval odo dňa jeho podpisu, t. j. 18. septembra 2024. Táto dohoda o rybolove umožňuje plavidlám z viacerých členských štátov EÚ loviť v guinejsko-bissauských vodách.

V protokole sa stanovujú rybolovné možnosti v týchto kategóriách: mraziarenské plavidlá na lov kreviet, mraziarenské plavidlá na lov rýb a hlavonožcov, plavidlá na lov malých pelagických druhov, mraziarenské plavidlá na lov tuniakov a plavidlá na lov tuniakov lovnou šnúrou, plavidlá na lov tuniakov udicou:

Táto dohoda sa týka výlovu viacerých druhov rýb a vzťahuje sa na tuniaky, hlavonožce, krevety a druhy žijúce pri morskom dne. Dohoda je súčasťou série dohôd o love tuniakov uzavretých s krajinami západnej Afriky a je jednou z len troch dohôd o výlove viacerých druhov rýb uzavretých s krajinami v tomto regióne (ďalšie dve sú s Marokom a Mauritániou).

Rybolovné možnosti stanovené v dohode vychádzajú z najlepších dostupných vedeckých odporúčaní a odporúčaní Medzinárodnej komisie pre zachovanie atlantických tuniakov (ICCAT).

Príspevok EÚ na tento nový protokol sa odhaduje na 85 miliónov EUR za 5 rokov, čo predstavuje 17 miliónov EUR ročne, z čoho 4,5 milióna EUR sa vyčlení na podporu kapacít Guiney-Bissau v oblasti udržateľného riadenia, kontroly a dohľadu a na podporu miestnych rybárskych komunít.

Okrem príspevku EÚ budú vlastníci plavidiel platiť licenčné poplatky a poplatky za výlov správe Guiney-Bissau, aby získali oprávnenie na rybolov. Kombinácia príspevku EÚ a poplatkov, ktoré platia hospodárske subjekty EÚ, predstavuje celkové odhadované finančné krytie viac ako 100 miliónov EUR počas päťročného obdobia.

Spravodajca dúfa, že nový protokol umožní EÚ a Guinejsko-bissauskej republike, aby užšie spolupracovali s cieľom presadzovať udržateľné využívanie rybolovných zdrojov v guinejsko-bissauských vodách a podporiť úsilie krajiny o rozvoj vnútroštátneho sektora rybolovu a súvisiacich oblastí.

Nedávne investície Africkej rozvojovej banky a ďalších investorov (napr. Číny) do infraštruktúry, ako aj rybársky prístav pre maloobjemový tradičný rybolov (vylodenie a spracovanie) v Alto Bandim predstavujú pre túto krajinu príležitosť, na uspokojenie potrieb to však nebude stačiť. Rozvoj infraštruktúry na vyloďovanie, skladovanie a spracovanie rýb, ktoré by mohli využívať priemyselné flotily pôsobiace v guinejsko-bissauských vodách, by mal mimoriadny význam nielen z hľadiska prevádzkových účelov, ale aj pre rozvoj sektora rybolovu v tejto krajine, a umožnil by vytvorenie trhov, distribučných a marketingových štruktúr a tiež laboratórií na analýzu kvality.

Spravodajca zastáva názor, že dohoda by mala prispieť k zvýšeniu sebestačnosti krajiny, zachovaniu jej rozvojovej stratégie a k zaručeniu jej suverenity.

Odporúča preto, aby Parlament schválil uzavretie tejto dohody o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva a jej protokolu vzhľadom na jej význam pre Guinejsko-bissauskú republiku i flotily EÚ, ktoré už pôsobia vo vodách tejto krajiny.

Vzhľadom na úlohu a právomoci Parlamentu v tejto oblasti spravodajca považuje za vhodné a potrebné, aby sa prijalo nelegislatívne uznesenie o tejto dohode, v ktorom sa uvedú úvahy a odporúčania, ktoré by Komisia mala zohľadniť počas obdobia platnosti súčasného protokolu (čo, žiaľ, v minulosti nie vždy spravila).

Okrem uvedených skutočností by chcel spravodajca zdôrazniť aj tieto otázky, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť.

Dohoda musí presadzovať skutočný udržateľný rozvoj sektora rybolovu Guiney-Bissau, ako aj súvisiaceho priemyslu a činností a zvýšiť tak pridanú hodnotu, ktorá ostáva v krajine, z využívania vlastných prírodných zdrojov.

Spravodajca napokon zdôrazňuje, že Európsky parlament by mal byť v každej fáze plne a bezodkladne informovaný o postupoch týkajúcich sa protokolu, jeho obnovenia a vykonávania, ako sa uvádza v nelegislatívnom uznesení pripojenom k tomuto odporúčaniu.

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE

V súlade s článkom 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku spravodajca vyhlasuje, že počas prípravy návrhu správy mu poskytli informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba
Europêche
European Transport Workers' Federation (ETF)
Coalition pour des Accords de Pêche Equitables CAPE/CFFA

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajcu.

Ak sú v zozname uvedené mená, funkcie alebo mená a funkcie fyzických osôb, spravodajca vyhlasuje, že predložil dotknutým fyzickým osobám oznámenie Európskeho parlamentu o ochrane údajov č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), v ktorom sa stanovujú podmienky spracúvania ich osobných údajov a práva súvisiace s týmto spracúvaním.